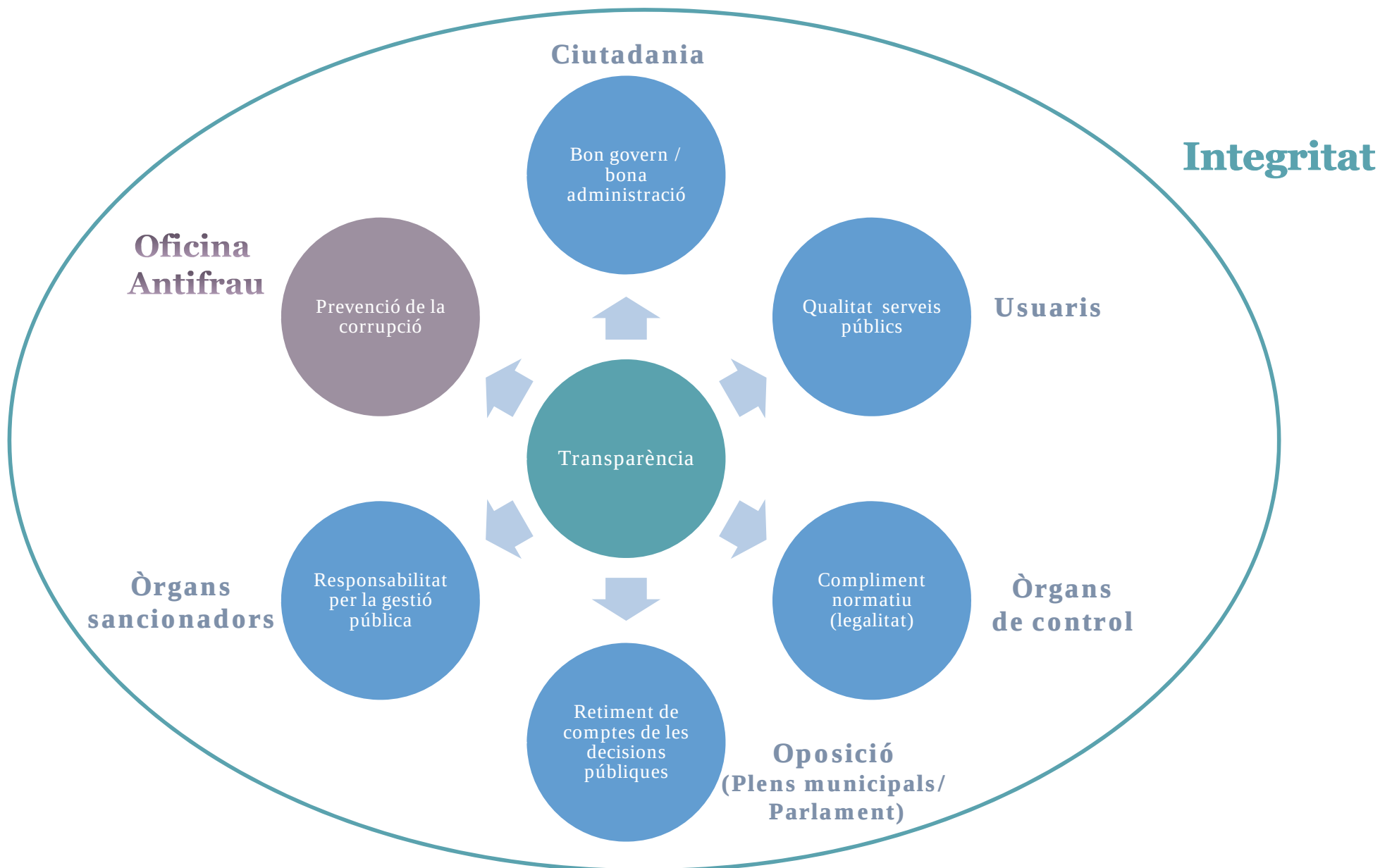

TRANSPARÈNCIA I BON GOVERN AL SECTOR PÚBLIC DE L'APROVACIÓ NORMATIVA AL CANVI DE CULTURA INSTITUCIONAL DE TRANSPARÈNCIA

Lara Baena García, consultora de prevenció
Oficina Antifrau de Catalunya

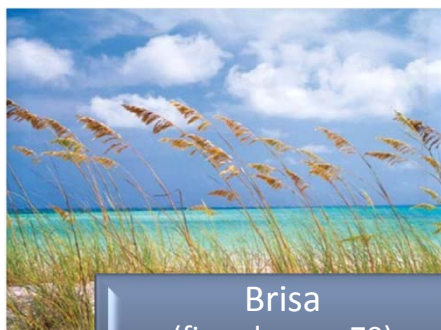
Auditoria, governança i compliance al sector públic
8a Jornada d'Auditoria del Sector Públic, 27 d'abril de 2017

La transparència no és una finalitat *per se*

El context de regulació de la transparència

Evolució internacional

Brisa
(fins els anys 70)

Vent expansiu
(de finals 70 a inicis 90)

Huracà generalitzador
(fi dels 90 a inici s. XXI)

A casa nostra...

Llarga tramitació fins
l'aprovació de la Llei
19/2013 de 9 de
desembre i la Llei
19/2014, de 29 de
desembre

Gran crisi
econòmica
(2008)

Escàndols de
corrupció als
mitjans
(2009 Palau,
Pretòria-?)

Crisi de
confiança
política &
institucional

Entrada de la
transparència a
l'agenda política
(2011)

Llei 19/2014 de transparència, accés a la informació i bon govern

«9. Amb aquesta llei, en definitiva, es pretén introduir un canvi en la cultura administrativa per tal que la ciutadania pugui tenir un coneixement i una informació àmplia de l'organització interna de l'Administració, dels elements més determinants d'acord amb els quals pren decisions i dels motius que justifiquen la seva actuació, incloent-hi els compromisos econòmics que això comporta.»

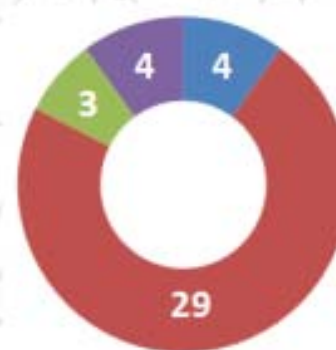
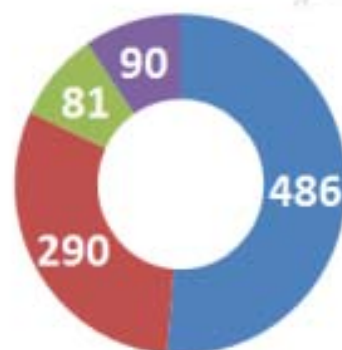
Mapa infoparticipa

Calidad y transparencia
de la comunicación pública

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Laboratori de Periodisme
i Comunicació per a la Ciutadania Plural
Departament de Periodisme
i de Ciències de la Comunicació
Facultat de Ciències de la Comunicació

	Ajuntaments	Consells comarcals	Diputacions
Segells	(77) 8,12%	(3) 7,14%	(3) 75%
Mencions	(6) 0,63%	(1) 2,38%	(0) 0%
Reconeixements	(10) 1,05%	(1) 2,38%	(0) 0%
Total	93 9,81%	5 11,90%	3 75%

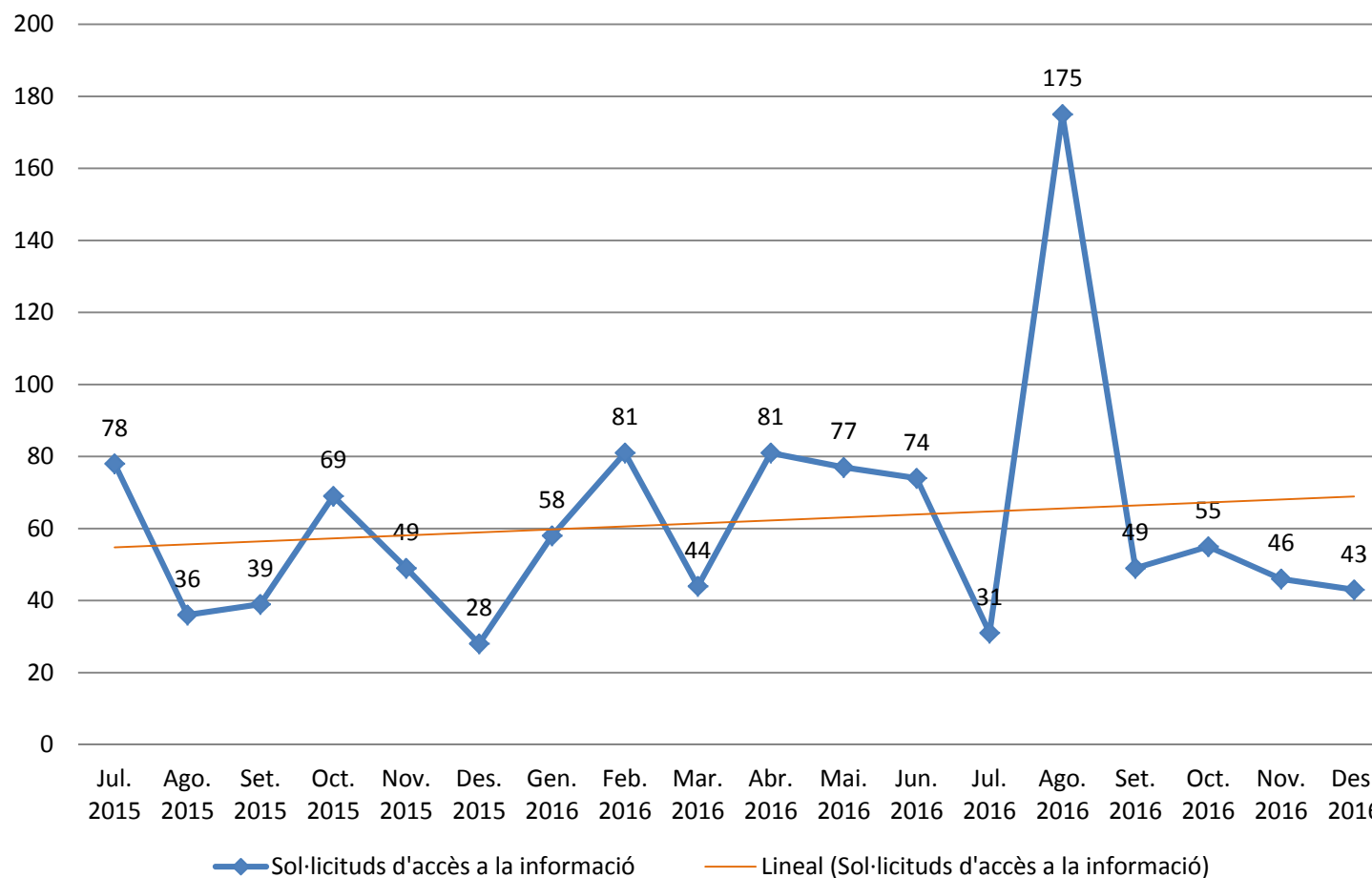

■ 0-24% ■ 25-49% ■ 50-74% ■ 75-100%

Exercici del dret d'accés a la informació

Evolució de les sol·licituds d'accés a la informació de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic

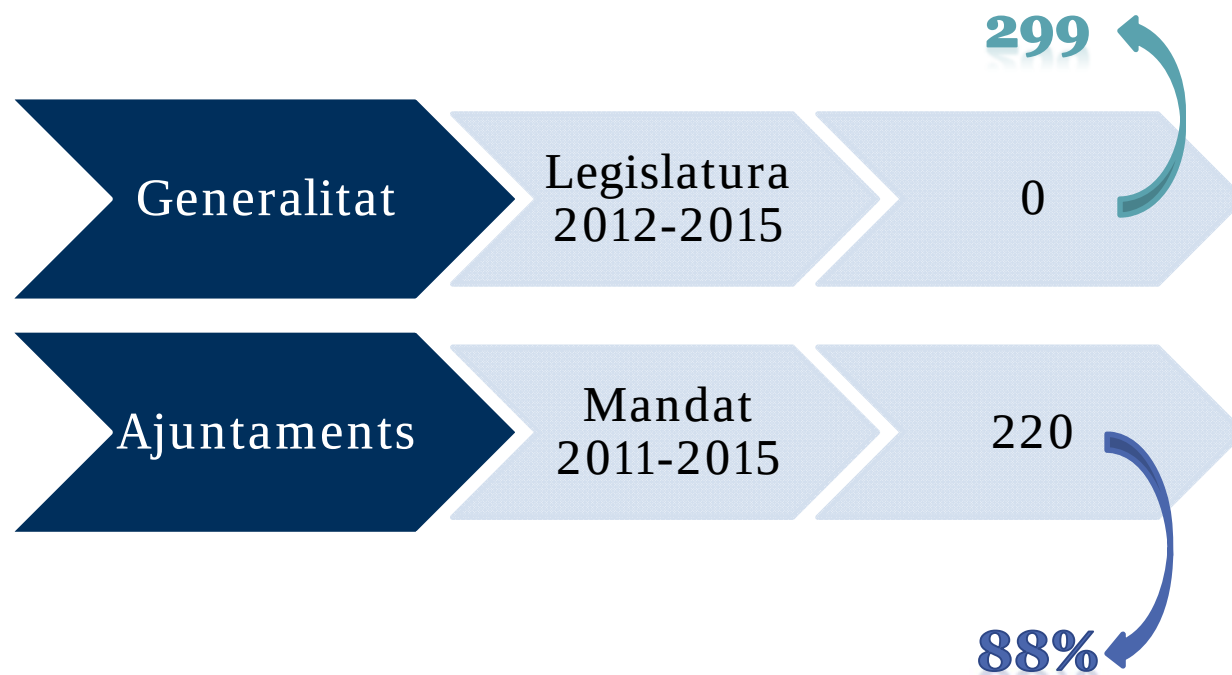
Font: Secretaria de Transparència i Govern Obert. Informes sobre el dret d'accés a la informació publicats al gener i al març de 2017. Elaboració pròpia.

<http://exteriors.gencat.cat/ca/amb-its-dactuacio/govern-obert/transparencia/acces-a-la-informacio-publica/Seguiment-i-avaluacio/>

Control social dels interessos particulars

Sol·licituds d'accés a les declaracions
d'interessos dels alts càrrecs

Sol·licituds d'accés a la
informació rebudes entre
juliol i desembre de 2015

Enquesta de l'Oficina Antifrau de Catalunya sobre la gestió dels conflictes d'interès. Qüestionari adreçat a les administracions públiques, administrat entre 6/10/2015 i 9/12/2015.

Resultats publicats a *La gestió dels conflictes d'interès en el sector públic de Catalunya*. Col·lecció Testimonis Parlamentaris, 39. Barcelona: Parlament de Catalunya, pàg. 68

No hi ha prou amb aprovar una norma

La norma és sols el primer pas

«Una norma sobre transparencia no depura de la noche a la mañana el funcionamiento de la instituciones públicas si no va acompañada de una mejora en la ética pública (de gobernantes y gobernados, pues el Estado suele ser el reflejo de la sociedad) o al menos de garantías efectivas de su cumplimiento y de una ciudadanía activa y vigilante [...]. »

Op. Cit. Guichot, E., 2016: p. 143.

I sovint cal aprovar 3 o 4 normes!

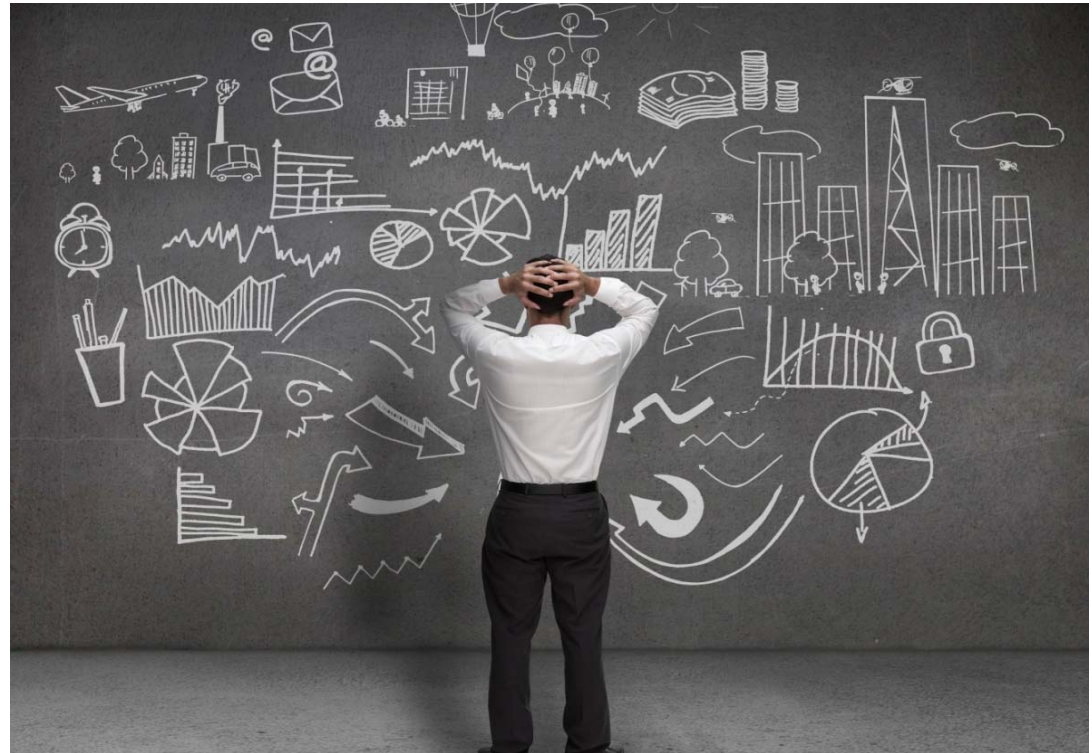

Joaquín Meseguer Yebra, intervenció a la taula rodona de la Jornada sobre conflictes d'interès de 24 de febrer de 2017, Barcelona, Parlament de Catalunya

Com es fa efectiva la transparència?

La transparència a les institucions públiques no és complicada a l'hora de comunicar èxits: assoliment d'objectius polítics, processos eficients de gestió pública, serveis públics de qualitat, etc.

Els problemes arriben quan l'obligació de transparència comporta un dilema ètic.

Com prenem decisions les persones?

Com es fa efectiva la transparència?

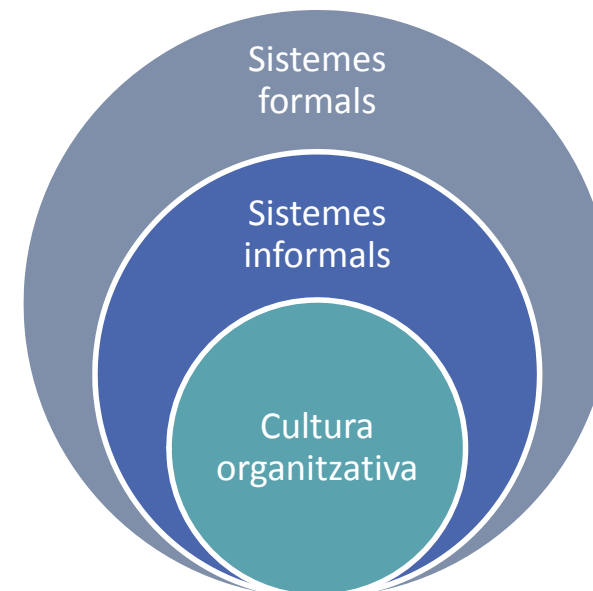
La transparència a les institucions públiques no és complicada a l'hora de comunicar èxits: assoliment d'objectius polítics, processos eficients de gestió pública, serveis públics de qualitat, etc.

Els problemes arriben quan l'obligació de transparència comporta un dilema ètic pel servidor públic.

La conducta de les persones està condicionada per la cultura ètica de la institució pública on serveixen. Per això cal gestionar-la.

Com prenem decisions les persones

Com es gestiona la conducta ètica a cada institució?

Gestió de la transparència dins una institució

	Claredat	Congruència	Consistència
	Sistemes formals	Sistemes informals	Cultura organitzativa
Comunicació estàndards de conducta esperats	“Codificació” de la transparència	Compliment obligacions de transparència d’alts càrrecs i directius	Percepció compartida de la transparència real esperada
Seguiment de la conducta esperada (detecció)	Control intern de la transparència	Observació de la conducta dels “grups”	Percepció compartida de l’eficàcia del seguiment (<i>probabilitat de detecció</i>)
Resposta a la conducta real	Sanció per incompliments	Resposta/no resposta	Percepció compartida del nivell d’impunitat (<i>probabilitat i proporcionalitat de la sanció</i>)

Nota: Quadre no exhaustiu; sols conté un exemple de cada tipus de mecanismes de gestió.

Gràcies per la vostra atenció!

Lara Baena García
lbaena@antifrau.cat

DIRECCIÓ DE PREVENCIÓ,
OFICINA ANTIFRAU DE CATALUNYA